

KYRKANS HÄLSA OCH ARBETE

”Akademikerna i Svenska kyrkan har ett föränderligt och flexibelt arbete som inbjuder till engagemang och inlevelse. Möjligheten att självständigt planera sina arbetsuppgifter och arbetstider är stor. Men det finns också risk för gränslöshet där arbete, fritid och privatliv flyter ihop, vilket kan leda till ett stressat liv.”

Bror Holm
Förbundsordförande

Saco har kommit ut med en ny arbetsmiljörapport. Syftet med undersökningen är att belysa sjuknärvaron respektive långtidssjukskrivningarna bland landets akademiker. Rapporten ”Hälsa och arbete”, som är skriven av Kerstin Hildingsson och Thomas Ljunglöf, undersöker vilka akademikergrupper som är sjuknärvarande på arbetet och vilka som varit långtidssjukskrivna i högre utsträckning än andra.

Mönstret för sjukskrivningarna i Sverige ändrade karaktär under 1900-talet. Vi fick en förskjutning från fysisk ohälsa till ohälsa orsakade av psykosociala arbetsmiljöfaktorer. Utmattningssyndrom, kallat utbrändhet, blev allt vanligare och medförde långtidssjukskrivningar. Den höga sjukfrånvaron liksom de långa sjukdomsperioderna har därför kommit att stå i fokus i samhällsdebatten. Att många personer går till arbetet trots att de är sjuka har inte alls fått samma uppmärksamhet.

Av undersökningen framgår att 37 procent av de svarande vid minst två tillfällen under den senaste tolv månadersperioden gått till arbetet, trots att de varit så sjuka att de anser att de borde ha stannat hemma. Lägst sjuknärvaro (29 procent) finns i den yngsta åldersgruppen, 26 – 29 år.

Akademiker i Svenska kyrkan har centrala och viktiga uppgifter och är därför svåra att ersätta med vikarier vid sjukdom. Vanligtvis måste man ta igen sina arbetsuppgifter efter en tids frånvaro och arbetet sker ofta under tidspress. Pressen på akademikern i kyrkan är alltså stor, vilket bidrar till att öka sjuknärvaron.

Men det finns risker med sjuknärvaro. Man kan vara smittbärande, vilket kan orsaka fler sjukskrivningar på arbetsplatsen. Den som är sjuk på arbetet kan överanstränga sig, vilket kan medföra långtidssjukskrivning. Den som är sjuknärvarande på arbetet orkar sällan arbeta fullt ut, vilket påverkar arbetsresultatet negativt. Sjuknärvaron i Svenska kyrkan och konsekvenserna av den måste uppmärksammas. Den påverkar arbetsmiljön i stort.

Av rapporten framgår att det är framförallt akademiker i Svenska kyrkan som är långtidssjukskrivna på grund av utmattningssyndrom, depression och stress. Hela 15 procent av de svarande har angivit att de varit långtidssjukskrivna av den anledningen någon gång under den senaste femårsperioden. Också arkitekter och farmaceuter har höga procenttal.

Även om Svenska kyrkan är en förhållandevis liten sektor i undersökningen och felmarginalen därmed blir stor, är resultatet värt en fördjupad undersökning och reflexion. Akademikerna i Svenska kyrkan har ett föränderligt och flexibelt arbete som inbjuder till engagemang och inlevelse. Möjligheten att självständigt planera sina arbetsuppgifter och arbetstider är stor. Men det finns också risk för gränslöshet där arbete, fritid och privatliv flyter ihop, vilket kan leda till ett stressat liv. Ledarskapet i kyrkan måste därför vara tydligt och syfta till att människor ska kunna styra sig själva, men också ta ansvar och sätta gränser.

Färre än genomsnittet bland kyrkans akademiker uppger att de kan prata om sina svårigheter i sitt arbete med närmaste chef. (59 procent jämfört med genomsnittet 73 procent). Även medlemmarna i Psykologförbundet har låga siffror. Vad som ligger bakom siffrorna är viktigt att analysera. Utredarna ger en positiv tolkning och menar att dessa grupper i högre utsträckning än andra grupper tillämpar sina professionella kunskaper och efterfrågar därför inte stöd från ledningen. Men är det verkligen så eller är det andra faktorer som påverka? Kyrkfack handlar denna gång om arbetsmiljö. För Kyrkans Akademikerförbund är arbetsmiljöfrågorna ett prioriterat område. En bra arbetsmiljö ger motiverade medarbetare, som känner arbetsglädje och tillfredsställelse i arbetet. Arbetsmiljön i Svenska kyrkan har därför med kyrkans trovärdighet att göra.